

OBSAH PRVNÍHO HROMADNÉHO JADERNÉHO ÚDERU FRONTU

Prvním hromadným jaderným úderem frontu označujeme první hromadné použití jaderných zbraní ve frontové útočné operaci. Může být součástí celkového prvního hromadného úderu strategických jaderných sil, vedeného v útočném pásmu frontu v zájmu splnění celkových cílů frontové útočné operace. Může probíhat při zahájení války s neomezeným použitím jaderných zbraní, nebo po určité době vedení operace s použitím jen klasických prostředků ničení.

Vzhledem k době zahájení, mají tyto první hromadné údery své zvláštnosti pokud jde o možnosti použití počtu odpalovacích zařízení (zejména taktického dosahu) a počet a charakter cílů, které jsou schopny zjistit a upřesnit současné prostředky průzkumu frontu k době zahájení úderu. To jsou faktory všeobecně známé a nevyvolávají rozdílné názory.

Prvořadá zásada, která je zakotvena v našich řádech, je hromadné použití jaderných zbraní s překvapením na cíle, jejichž zničením dosáhneme podstatného snížení bojeschopnosti vojsk protivníka a tím vytvoříme výhodné podmínky pro pozemní vojska k dokončení zničení nepřítele a splnění cílů útočné operace.

Tuto zásadu respektujeme, ale přesto vznikají různé názory na to, které údery patří do prvního hromadného jaderného úderu frontu. Zde se názory mění při různě zdůvodněném pojetí.

Ze zásad použití strategických jaderných sil často i na stupni front používáme termín první, druhá, případně i další **salva**. Domnívám se, že tento termín nepoužíváme pro stupeň front zcela oprávněně. Pod pojmem salva rozumíme současně odpálení (výstřel), nebo u raketových vojsk někdy i současný výbuch jaderných náloží v cíli (při odstupňovaném odpálení v závislosti na době letu rakety).

U raketových vojsk strategického určení je tento termín plně opodstatněný. Charakter cílů pro frontové raketové vojsko a tím i způsob uskutečnění jader-

ných úderů na ně je však rozdílný. Převážně jde o cíle pohyblivé, které nemůžeme upřesnit do zahájení války. Tyto mění své postavení i v průběhu operace do doby přechodu na použití jaderných zbraní. Proto také plánování prvního hromadného jaderného úderu frontu je trvalý proces upřesňování cílů a jejich přidělování jednotlivým prostředkům jaderného napadení před i v průběhu prvního hromadného jaderného úderu. Stabilitních cílů pro frontové prostředky bude minimum. Převážnou většinu těchto cílů musíme zjistit a upřesnit těsně před zahájením prvního hromadného jaderného úderu, případně těsně po jeho zahájení.

Pak ovšem v první „salvě“ bude relativně velmi málo úderů a většina půjde až po doplňkovém průzkumu cílů. To platí nejen pro první hromadný jaderný úder frontu na počátku války, kdy vzdušný průzkum zahájí svoji činnost prakticky s odpálením prvních raket na stabilní cíle, ale i pro druhý případ — vzhledem k opatřením protivníka v rámci protijaderného manévru těsně před přechodem na použití jaderných zbraní. Rovněž možnosti upřesnit prostředky jaderného napadení protivníka, jako nejdůležitějších cílů pro jaderné údery, se zvýší až těsně před přechodem na použití jaderných zbraní, kdy už nemohou být veškerá opatření utajení a maskování těchto prostředků tak dodržována, jako v předcházejícím období operace.

Vzniká tedy otázka, zda do první „salvy“ počítat údery při odpálení na signál, nebo i údery raketového vojska uskutečněné až po doplňkovém průzkumu cílů (včetně úderů leteckých jaderných pum), tj. prakticky první odpálení všech prostředků frontu. V tom případě by časově první „salva“ trvala nejméně jednu hodinu i více, což pojmu salva neodpovídá. Je tedy **první odpálení** (jako pojem, kterého v poslední době používáme) pojmově daleko výstižnější.

Při prvním hromadném jaderném úderu frontu až po určitém období vedení operace s použitím jen klasických prostředků ničení bude zpravidla počet cílů, které vyžadují ničení jadernými údery, převyšovat počet odpalovacích zařízení i letounů-nosičů frontu. Uznáváme-li zásadu, že první hromadný jaderný úder frontu musí splnit svůj hlavní cíl — zlom ve vedení operace, zajistit zničení maximálního počtu rozhodujících cílů atd. — pak nemůžeme vyjmout některé zjištěné a upřesněné cíle z počtu těch, na které mají jít jaderné údery v rámci prvního hromadného jaderného úderu. K tomu nám nebude stačit jedno odpálení, ale v některých případech v důsledku určitého počtu odpalovacích zařízení dvě i tři odpálení v co nejkratší možné době.

Jelikož přitom jde o cíle, které musíme zahrnout do celkového počtu cílů, které máme při přechodu na použití jaderných zbraní ničit, přijali jsme v poslední době zásadu — počítat do prvního hromadného jaderného úderu frontu nejen první, ale i další odpálení na všechny plánované cíle pro jaderné údery k době přechodu na použití jaderných zbraní. Tím se první hromadný jaderný úder frontu prodlouží na 3 i více hodin. V této době můžeme však zjistit nové důležité cíle, které bychom měli okamžitě ničit. Z toho důvodu ponecháváme po prvním odpálení určitý počet pohotovostních baterií, pro které neplánujeme úkoly v dalším odpálení.

V poslední době se znovu objevují názory, že do prvního hromadného jaderného úderu frontu máme počítat jen první „salvu“ (odpálení). Přitom máme tolerovat to, že nepůjde o skutečnou „salvu“ vzhledem k nutnému doplňkovému průzkumu většiny cílů. Druhý a další odpálení máme počítat již do počtu úderů, které plánujeme v průběhu operace.

To, že počet cílů pro první hromadný jaderný úder v průběhu operace bude vyšší, než počet prostředků jaderného napadení, můžeme dokázat. Otázka, zda všechny tyto cíle budou k této době zjištěny a upřesněny natolik, abychom na ně mohli vést údery, není při posuzování tohoto problému (obsahu prvního hromadného úderu frontu) rozhodující.

Vycházejme ze zásad použití jaderných zbraní v operaci a cílů prvního hromadného jaderného úderu frontu, tj. hromadným a překvapivým použitím jaderných zbraní zničit maximum důležitých cílů protivníka, změnit poměr sil v náš prospěch a vytvořit podmínky pro pozemní vojska k dokončení zničení protivníka a splnění cílů operace. Z tohoto hlediska není podstatné, zda budeme do prvního hromadného jaderného úderu frontu počítat jen první odpálení nebo i další. Snahou každého velitele na všech stupních velení musí být zničit v krátké době maximální počet důležitých cílů. Pokud to nedosáhneme jedním odpálením, musíme v co nejkratší době uskutečnit další odpálení. Větší význam má pak stanovení správného pořadí důležitosti ničení cílů.

Zda počítat do prvního hromadného jaderného úderu frontu jen jedno nebo více odpálení, nemá na vedení jaderných úderů v tomto případě zásadní vliv. Pro zdůvodnění rozšířeného pojetí obsahu prvního hromadného jaderného úderu frontu je jedním z argumentů i to, že velení v období přechodu na použití jaderných zbraní musí být centralizováno ve frontu a u taktických raket minimálně v armádě. Žádný z těchto stupňů by neměl připustit decentralizaci v rozhodování o jaderných úderech v této kritické době, dokud nebudou spolehlivě zničeny všechny zjištěné cíle v zájmu úspěšného vedení operace.

Závěrem chci zdůraznit, že jsem se snažil zdůvodnit opodstatněnost používání termínu **odpálení** u raketového vojska místo termínu první „salva“. První hromadný jaderný úder frontu chápu jako operační pojem, který označuje určité údobí frontové útočné operace zahrnující přechod na všeobecné použití jaderných zbraní bez úzkého časového omezení.